

PRAHA

1985

Zlato z domácího šampionátu

PRAHA 1985

Zlato z domácího šampionátu

Tomáš Procházka

PRAHA 1985

Zlato z domácího šampionátu

Tomáš Procházka

Autor a nakladatel děkují osobnostem, které poskytly rozhovor do této knihy: Jiřímu Králíkovi, Antonínu Stavjaňovi, Pavlu Richtrovi, Jiřímu Šejbovi, Dáriu Rusnákovvi a Aleši Procházkovvi.

Fotografie na obálce: Vladimír Růžička dává sedmou branku ČSSR v zápase proti USA, hraném 29. dubna 1985 (ČTK)

Copyright © Tomáš Procházka, 2024

Editor © Josef Pepson Snětivý, 2024

Photographs © ČTK

Cover & Layout © Nakladatelství ČAS, Alena Šulcová, 2024

© Nakladatelství ČAS, www.nakladatelstvicas.cz, 2024

ISBN 978-80-7475-461-6 (ePUB)

ISBN 978-80-7475-462-3 (Mobi)

ISBN 978-80-7475-463-0 (pdf)

Zlato z Prahy 1985

Patří už k lidské přirozenosti, že rádi a důkladně zapomínáme na věci nepovedené, ale zajímavé je, že ani některé úspěchy pohříchu nevydrží v naší paměti příliš dlouho.

Říká se, že lidé by měli znát svou historii, aby se z ní mohli poučit a neopakovali znovu a znovu tytéž chyby. Dějiny sportu jsou ovšem přece jen trochu specifické. Většinou nás tolik nevarují a neaktivizují, nezpůsobují revoluce a státní převraty, zato vládnou schopností zpětně nás potěšit. Díky knihám, a především audiovizuálním záznamům, si můžeme znovu přiblížit a připomenout všechny ty jedinečné pocity, které jsme – plni vlastenectví a spontánní hrdosti na svůj národ – zásluhou sportu prožívali.

Speciálně v případě historie ledního hokeje se nám nabízí skutečně utěšený seznam možností a velmi široké spektrum úspěchů, z něhož jsem si pro tuto knihu dovolil vybrat jednu kapitolu.

Když jsme se jako malí kluci někdy na počátku 80. let proháněli s toušem na zamrzlém rybníku, nesnili jsme o NHL, protože to bylo cosi neznámého, vzdáleného, zahaleného v mlze a vzhledem k okolnostem doby, v níž jsme žili, nedostupného a nedosažitelného. Tak jako hvězdy, které jsme vídali, když jsme se potmě vraceli s bruslemi na ramenou a velkými plány v hlavě směrem domů.

Naše sny, stejně jako sny drtivé většiny všech ostatních začínajících hokejistů, se upínaly pouze jediným směrem – k národnímu týmu. Hrát s vlajkou své země na dresu, to se poštěstilo málokomu z nás. A už jen naprostý zlomek dokázal přetavit svůj dětský sen ve velké vítězství na světovém turnaji.

V době 60., 70. a 80. let to znamenalo jediné – zvednout nad hlavu pohár mistrů světa nebo si vybojovat účast na stupni vítězů některého z olympijských turnajů. To druhé se nám bohužel za éry Československa nikdy nepodařilo, i když jsme se čtyřikrát ocitli pouze krůček pod vrcholem.

To první ale někteří z nás skutečně prožili kupříkladu na světovém šampionátu v roce 1985 v Praze.

A já – byť tehdy ještě klučina, ovšem už zanícený divák – jsem měl tu možnost a čest být u toho. Navíc s výhodou vstupu nejenom do hlediště, ale rovněž do zákulisí turnaje (od rozhlasových a televizních komentátorských kabin až po šatny jednotlivých národních týmů).

Dnes – po téměř čtyřiceti letech – jsem se rozhodl některé aktéry zlatého pražského vítězství vyzpovídat. A tak vznikla kniha o Mistrovství světa (MS) 1985 v Praze, kterou právě držíte v ruce.

Tu věnuji své životní partnerce a nemilosrdné kritičce mých literárních počinů Haně Šťastné.

Jestliže se o Korejské válce často říká, že to byla „zapomenutá válka“, pak bych stejně adjektivum přisoudil i Mistrovství světa v ledním hokeji, konanému v roce 1985 v Praze. Lze to vysvětlit velmi jednoduše. Za čtyři a půl roku po slavném vítězství nad Kanadou se zhroutil komunistický režim a chvíli nato i celá československá federace. Historické události zásadního významu tak přispěly k tomu, že se šampionát 1985 stal poněkud opomíjenou „popelkou“ mezi ostatními úspěchy českého a československého hokeje.

Potkávám čím dál tím více lidí, kteří se mě vyptávají na rok 1998, to jest na Nagano, ti zvědavější chtějí cosi zvědět o tzv. zlatém hattricku (tři po sobě jdoucí vítězství na MS 1999, 2000 a 2001), případně o zlatém světovém šampionátu ve Vídni 1996. Dále proti proudu času už se bohužel odváží jen málokdo. Vše, co se v hokeji stalo a dokázalo před rokem 1989, je nesmyslně stigmatizováno oním instantním pojmem „totalita“. Osobně nemám tyhle rychlé a konečné soudy v oblibě, protože dobře vím, že právě sport byl pro mnoho lidí jedinou smysluplnou cestou, jak svůj život v době vlády jedné strany zbytečně nezmarit a nezahodit.

A nebyla to přitom cesta jednoduchá a snadná. Vyžadovala spoustu odříkání, sebezdokonalování a dřiny. Na straně druhé lední hokej měl u nás vždycky obrovskou tradici, kterou se komunisté rozhodně nesnažili jakýmkoliv způsobem narušit nebo upozadit. Ba naopak, hokej se tu hrál skvělý! Ano, hráči brali oproti dnešku skutečně nuzné platy, ale systém výchovy od těch nejmladších až po ty, kteří už začínali nahlížet do seniorského hokeje, byl velmi dobře propracovaný a na rozdíl od dneška dával přece jen větší šanci i klukům z méně majetných rodin, neboť v případě šikovného hokejisty se režim (samozřejmě zjištěně) podvolil býti tolerantním k nepříznivým majetkovým (a někdy i kádrovým) profilům rodičů, protože po nich nechtěl prakticky nic. Snad kromě času. Téměř vše hradil stát, respektive ČSTV (Československý svaz tělesné výchovy), potažmo přímo hokejový svaz.

Patrně už nikdy nebude jeho členská základna tak početná jako před rokem 1989, nejspíš už nikdy nebude stát vůči hokeji tak štědrý jako tehdy a naše nejvyšší soutěž tak kvalitní; všechny

reprezentanty jste mohli týden co týden vídat na tuzemských stadionech a obdivovat jejich hokejové umění v ligových zápasech. Zkuste si představit, že hráči jako dnes Pastrňák či Hertl tehdy stříleli góly a bavili ochozy. Ovšem nikoliv v zámoří, ale na Spartě, na Kladně nebo v Litvínově!

A tak jsme tu kdysi vychovávali hráče od dětství až do dospělosti – a šlo to! Téměř nikdo neodcházel do juniorských zámořských soutěží ani do Skandinávie, do Německa nebo do Švýcarska.

Já vím, řeknete si – zavřené hranice, nesvoboda... A máte z tohoto úhlu pohledu pravdu. Jenže ten hokejový systém výchovy talentů nám záviděli všude (a také ho pak úspěšně a vcelku bezostyšně okopírovali ve Švýcarsku či ve Finsku).

Kdykoliv naše národní mužstvo vyjelo někam do kapitalistického zahraničí, motalo se kolem něj hejno zámořských agentů, kteří vytrvale přemlouvali hokejisty k odchodu do NHL. Československý hokej, to byla zkrátka celosvětově uznávaná a respektovaná značka.

Domácí obecenstvo tak bylo před MS 1985 natěšené a nažhavené – a přesvědčené minimálně o zisku stříbrných medailí.

Historie k takovému optimismu sváděla. Hlavní reprezentační trenér Luděk Bukač po ZOH 1984 v Sarajevu také sebevědomě prohlásil, že by bylo alibismem stavět si jinou nežli zlatou metu. Vždyť ze všech domácích MS jsme dokázali vždycky vylézt minimálně bronzový kov (1933, 1938 a 1959), jednou stříbrný (1978) a dvakrát ten nejčestnější.

Zlato z Prahy 1947 mělo svou nezpochybnitelnou hodnotu, i když tehdy ještě chyběl na mezinárodní scéně hegemon dalšího bezmála půlstoletí – Rusko, respektive Sovětský svaz.

A v Praze 1972 se kvůli diplomatické roztržce pro změnu nepředstavily zámořské týmy.

To vše mělo být napraveno v Praze 1985. Takže z tohoto pohledu je tehdejší triumf jednoznačně nejcennějším domácím úspěchem v celé historii českého, respektive československého hokeje (minimálně do roku 2024 – tato kniha vychází ještě před MS).

Představme si proto ty, kteří se o něj výraznou měrou v nejrůznějších pozicích zasloužili a podíleli se na něm.

Příběh první: Jiří Králík – Jistota v bráně

Jiří Králík (*11. dubna 1952 v Gottwaldově) je vynikající československý brankář a člen Síně slávy českého hokeje. Později působil jako uznávaný hokejový expert v České televizi.

Chytil za TJ Gottwaldov (1963–1976 a 1983–1985, střídavě v první a druhé lize) a Duklu Jihlava (1976–1983). V ligové soutěži odehrál 12 sezon a 420 utkání. Je mistrem ČSSR z let 1982 a 1983 s Duklou Jihlava.

Československo reprezentoval v 99 zápasech, zúčastnil se mistrovství světa v letech 1979, 1982 (direktoriátem vyhlášen jako nejlepší brankář turnaje), 1983 (ve všech třech případech stříbrná medaile) a 1985 (opět nejlepší brankář turnaje a držitel titulu mistra světa).

Byl už na zimních olympijských hrách (ZOH) v roce 1980 a poté i na ZOH 1984 (stříbrná medaile). Na ZOH 1984 v Sarajevu byl dokonce vlajkonošem československé výpravy na zahajovacím ceremoniálu.

Zúčastnil se i Kanadského poháru 1981, kde náš výběr dokráčel až do semifinále.

Když mi bylo nějakých šest či sedm let, hráli jsme hru zvanou „Na Králíka“. Záměrně zde uvádím slovo Králík s velkým K, neboť nejde o zvíře, ale o fenomenálního československého hráče, jenž strážil reprezentační branku v první polovině 80. let a kterého – samozřejmě marně – jsme se pokoušeli na zamrzlém rybníku, pozdě-

ji i na stadionu napodobit. Všichni hráči z pole se postupně stavěli do brány a čelili vždy po sériích pěti či deseti nájezdů spoluhráčů. Ten, kdo chytil nejvíc, to byl „pan brankář“, tedy „pan Králík“.

Jiří Králík byl v roce 1985 už velezkušený reprezentační matakador. Národní tým podržel svými skvělými výkony nesččetněkrát, a přestože to pro něj vůbec nebylo jednoduché, dokázal postupně nahradit legendu československého hokeje let sedmdesátých Jiřího Holečka, na což dnes vzpomíná s úsměvem:

„V roce 1976, když jsem startoval svou reprezentační kariéru, jsme hráli dvojzápas se Sovětským svazem v Praze, kde nejprve chytal Jiří Holeček. Prohráli jsme 1:4 a novináři napsali, že právě on zabránil dvouciferné porážce. A druhý den jsem nastoupil já, a když hlasatel oznámil, že v brance Československa se představí Jiří Králík, celá Sportovní hala pískala. To je myslím dostatečně vypovídající...“

Pane Králíku, jak už bylo napsáno výše, zažil jste „americký zázrak“ v Lake Placid 1980, Kanadský pohár 1981 – dá se říct, že po tomto neúspěchu se začalo naše mužstvo přetvářet a nově formovat, přičemž cílem oné hokejové „pětiletky“ bylo jednoznačně MS v Praze? A mohli tehdy alespoň ti starší, zkušenější hráči, mezi něž jste už tou dobou patřil, vůbec doufat v nějaké lukrativní zahraniční angažmá?

Po MS 1982, kdy jsem byl vyhlášený nejlepším brankářem šampionátu, přijeli v létě na soustředění reprezentace agenti ze zámoří a přivezli smlouvy pro čtyři hráče: Jaroslava Pouzara, Mirka Dvořáka, Milana Nového a pro mě. O těch prvních třech naše strana prohlásila „ano, můžou jít, ty už nepotřebujeme“, mně ale řekli, ať vydržím až do onoho domácího MS v Praze. Vidíte,

a přitom Mirek Dvořák, ač hráč Philadelphie Flyers, byl navzdory všem prohlášením povolán a startoval na MS v Německu.

Vy jste sice neodešel do zámoří, ale právě do německé nejvyšší soutěže...

Ano, ale smlouvu jsme museli společně s Vincentem Lukáčem podepsat do Rosenheimu ještě před vyhlášením nominace na MS 1985. A to ve chvíli, kdy ještě nebylo ani sto procentní, že se v Praze představíme. Ale ad absurdum před finálovou skupinou na MS jsem byl zámořskými skauty osloven s nabídkou, abych si vybral jakýkoliv klub NHL a podepsal jim to.

Odpověděl jsem, že bych velice rád, ale na tom se už musí domluvit s Rosenheimem. A ten bohužel domluvě přístupný nebyl, takže tímto definitivně skončily mé námluvy s NHL.

Rok 1984 byl pro českou reprezentaci jako na houpačce. Na Olympijských hrách v Sarajevu 1984 jsme bojovali o vítězství. O zlato nás v posledním zápase připravil kdo jiný než Sovětský svaz (SSSR) čili Sborná. Pak ovšem přišel propadák na Kanadském poháru, na kterém ale Jiří Králík nestartoval. Proč?

Ten důvod mi konkrétně nikdo nesdělil. Zjevně šlo o sázku především na mladé hráče, ale jak jste sám naznačil, nedopadlo to právě nejlépe.

Pane Králíku, povězte mi, jaká pro Vás byla ze sportovního hlediska sezona 1984/1985 a jak jste vnímal svou pozici v národním týmu.

V lize jsme s tehdejším Gottwaldovem (dnešním Zlínem) skončili v celkovém pořadí třetí, což byl skutečně výborný vý-

sledek. A po celou sezonu jsem si udržoval konzistentní formu. Proto už po tradičním prosincovém turnaji o cenu listu Izvestija za mnou přišli lidé z reprezentace s ujištěním, že se mám v klidu připravovat na MS 1985 v Praze, protože tam budu jednoznačnou jedničkou.

Švédský pohár na jaře 1984 Československo vyhrálo. Tam zažárlil při vysoké výhře nad Sověty ještě před Kanadským pohárem, kam byl také nominován, mladičkář Dominik Hašek. Nepřekvapilo Vás, že i na MS 1985 nedostal přednost před Jaromírem Šindelem, který Vám po celé mistrovství kryl záda a odchytil jediný zápas se Sbornou (1:5)?

Upřímně řečeno, mohl bych jedině spekulovat. Ale nemyslím si, že by důvodem bylo cokoliv jiného než výkonnost. Luděk Bukač nepochybně věděl, že Haškovy dny teprve přijdou, a tak se nakonec rozhodl vsadit na jistotu a zkušenosti a jako dvojku zvolil Jaromíra Šindela.

Dne 16. dubna 1985 mi bylo devět let a v rodinném kruhu jsme oslavili zpětně i tátův svátek. Tyto narozeniny si pamatuji tak dobře právě proto, že hned následující den propuklo dlouho očekávané MS v ledním hokeji v Praze.

Viděl jsem samotné zahájení turnaje a poté jsem přímo z rozhlasové kabiny společně s tátou sledoval, kterak si Československo poradilo s Finskem v poměru 5:0. Finové tehdy ještě nepatřili do nejužší světové elity. Nikdo netušil, že to budou právě oni, kdo nás o sedm let později znovu v Praze připraví o šanci zahrát si historicky první finále v rámci nově zavedeného systému play-off. Přesto už v roce 1985 Suomi svou kvalitu

mělo a čisté konto na úvod šampionátu je patrně snem každého brankáře...

Nesporně ano, nám se vstup do turnaje vydařil jako celému týmu, poté následovala výhra nad NDR 6:1 a dále nad NSR v tom samém poměru 6:1.

První varovný prst byl zdvižen až při porážce s USA 1:3 a následné remíze s Kanadou 4:4. Neměli jste před dalšími dvěma zápasy se Švédskem a se SSSR obavy, že můžete být předhozeni lvům, tedy pražskému publiku, novinářům, odborníkům a veřejnému mínění, jako ti, kteří na domácím MS vůbec poprvé nedosáhnou na žádnou z medailí?

Zámořské týmy přivezly do Prahy velmi silné výběry, plné budoucích hvězd v čele s Mariem Lemieuxem (Kanada) či Scottem Stevensem (USA). A je třeba si také uvědomit, že to zdaleka nebylo poprvé, co jsme postup mezi finálovou čtyřku zachraňovali na poslední chvíli. Na MS 1982 ve Finsku jsme hráli o postup do finálové skupiny s domácími Finy (3:0) a o rok později pro změnu s NSR, kdy nám naštěstí postačila remíza 3:3.

Máte nicméně pravdu, že domácí šampionát na nás kladl ty nejvyšší požadavky, a tím pádem tu byl i tlak, který si nikdo nechtěl přespříliš připouštět. Ale pamatuji si, že když jsme jeli z Průhonice, kde jsme tehdy byli ubytovaní, na klíčový zápas o postup do finálové skupiny se Švédskem, v autobuse byl slyšet spadnout špendlík, vládlo tam zkrátka maximální soustředění. A vyplatilo se, „tři korunky“ jsme zbavili nadvlády hned na počátku a zvítězili jasně 7:2.

Šampionát v roce 1985 se hrál systémem každý s každým. Tehdy hrálo na MS skupiny A jen 8 mužstev. Následná tabulka

určila jednak vítěze mistrovství Evropy (podle pořadí nejlepších evropských mužstev), ale především čtyři týmy, které postoupily do takzvané finálové skupiny. V té se už nezapočítávaly body ze vzájemných zápasů těchto soupeřů a znovu se utkal každý s každým. Což mimochodem Sověti už při zavedení této novinky velmi kritizovali.

Pane Králíku, dá se říct, že klíčové byly dva zápasy s do té doby suverénním SSSR. To je možná největší téma celého šampionátu a vítězství taktiky hokejového mága Ludka Bukače. Všichni věděli, že pokud chceme pomýšlet na zlato, musíme porazit Sověty, protože se nepočítalo s tím, že by někdo jiný dokázal suverénní Sborné sebrat byť jediný bod. Postup mezi nejlepší čtyři celky jsme měli před posledním zápasem se SSSR ve skupině jistý a čekala se velká bitva. Jenomže los a postavení v tabulce finálové skupiny si s námi lehce zažertovaly, protože nám jako prvního soupeře ve druhé části turnaje přisoudily opět Sověty, což v praxi znamenalo dva zápasy se Sbornou během pouhých tří dnů!

Trenér Luděk Bukač se po skončení šampionátu vyjádřil v tom smyslu, že první zápas tak trochu obětoval, šetřil některé opory, v brance nastoupil Jaromír Šindel (Československo prohrálo 1:5), aby teprve ve druhém zápase ukázal všechny karty. „Věděl jsem, že Sověty lze porazit, ale nikoliv porážet,“ komentoval po skončení šampionátu tuto „šachovou partii“ s legendárním Viktorem Tichonovem, jenž na pražském MS musel skousnout hned dvě hořké pilulky. Tou druhou – a pro něj mnohem horší – byla po prohře s domácím výběrem i porážka od Kanady 1:3 ve finálové skupině.

Já k tomu chci říci, že si nemyslím, že by Luděk Bukač první zápas se Sbornou prostě odevzdal. Ono se o tom vypráví tolik,

že podstata se ztrácí. My jsme se v posledních letech už naučili proti Sovětům hrát. Svědčí o tom například bezbranková remíza na MS 1982 v Helsinkách nebo další dělba bodů po výsledku 1:1 na MS 1982 v Německu. Navíc jsme to byli my, kdo v zápase vsítil první gól, a teprve za stavu 1:3 tam možná přišly nějaké pokyny ze strany trenérů, abychom to už dohráli v klidu, a hlavně bez zranění. Takže tím nechci Luďkovi Bukačovi sahat do svědomí a ta slova zpětně nějak zpochybňovat, ale dost možná, že kdybychom ten zápas nakonec vyhráli, byly by jeho závěry, které zveřejnil a prezentoval až ex post, úplně jiné. Každá mince má zkrátka dvě strany. A to platí i v hokeji.

Na druhý zápas jste se – a to jsou fakta – vrátil do brány Vy a trenéři vytvořili speciální útočnou řadu Lála-Pašek-Šejba, která měla ubránit nejlepší útok na světě Makarov-Larionov-Krutov. A český útok tento minisouboj zvládl na jedničku. Nejenže tato formace gól nedostala, ale z hole Dušana Paška dokonce vstřelila. Pašek tím zvyšoval vedení ČSSR na 2:0.

Ovšem osud utkání zásadním způsobem ovlivnila málo vídaná chyba sovětského brankáře Myškina, který si povyjel z brány téměř až k pravému bodu pro vhadzování, aby zmenšil střelecký úhel Vladimíru Růžičkovi, jenomže nešťastně uklouzl, a Růžička tak mohl skórovat prakticky do prázdné brány. Stalo se tak na prvním mistrovství světa, kde Sověty ne-reprezentoval legendární Vladislav Tretjak. A občas to v jejich brankovišti přece jen trochu zaskřípalo.

Ano, jenom si musíme uvědomit, že Sověti měli v té době určitě nejlepší obranu, za kterou se i Tretjakovi a po něm právě Myškinovi či Mylnikovovi snadněji chytalo. Ta jeho zmiňovaná chyba

se vryla do podvědomí fanoušků už tím, že byla tak spektakulární. A vím, že Vláda Růžička vlastně ani nevěděl, co se Myškinovi v daném okamžiku stalo, díval se totiž na puk a pouze chtěl trefit bránu. Kdyby začal taktizovat, je na těch záběrech velmi dobře vidět, jak velkou část branky Myškin zoufalou robinsonádou ještě pokryl a možná, že by to tak dobře pro nás nedopadlo. Takhle de facto po sedmi letech (naposledy na MS 1978 výsledkem 6:4) Praha opět viděla vítězství nad Sbornou na mistrovství světa. A to byl před domácím publikem úžasný pocit.

Dnes se na Myškinovu eskapádu vzpomíná jako na jeden ze dvou zásadních momentů MS 1985, tím druhým je finálový hattrick ve finále proti Kanadě. Jeho autorem byl Jiří Šejba, jenž ho také v rozhovoru se mnou v této knize patřičně okomentoval. Ale zpět k zápasu se SSSR: Jak se Vám, pane Králíku, chytalo za stavu 2:0, zvláště když v poslední třetině snížil Chomutov a 14 tisíc diváků – byl jsem mezi nimi – se (až na nějakou čtvrtinu prominentních Rusů) klepalo o výsledek? Viděl jsem dokonce tiché odříkávání modliteb, což rozhodně nebylo v souladu s doktrínou dialektického materialismu.

Sověti měli po většinu zápasu tlak, měli ho i v těch prvních minutách, což trochu narušil až ten vcelku náhodný Růžičkův gól. Svou hru měli postavenou primárně na strojové kombinaci, takže Luděk Bukač sázel na fyzickou přípravu, protože jak správně říkal: Nemůžete být lepší, když ten druhý celek je u všeho o krok dříve.“ Tam si myslím, že se ta náročná reprezentační soustředění zužitkovala a zúročila, ale pochopitelně jsme měli i trochu štěstí. Vy už jste sám řekl, že na 2:1 snížil Chomutov a společně s Bykovem byl v tom zápasu asi největší hrozbou pro naši bránu.

Mně se v té souvislosti vybavil moment z roku 1983, kdy do mě někdo ze Sovětů zbytečně najel, když jsem zalehl puk, a udeřil mě bruslí. Na střídačce mi to jakžtakž dali do pořádku, ale prakticky hned po vzhazování Bykov objel bránu a mně, samozřejmě ještě otřesenému, do ní zasunul puk. A právě před koncem toho zápasu na MS v Praze se pokusil přesně o to samé, ale já už jsem byl na toto jeho zakončení připravený a stoprocentně koncentrovaný.

Musím říct, že ta atmosféra v hale byla skutečně elektrizující a všichni jsme společně tlačili časomíru ke konci. Když jsem byl tázán na nejzajímavější a nejnapijnější zápas v našem hokeji od roku 1984, od kdy ho systematicky sleduji, pokaždé jsem váhal mezi tímto utkáním a tím s Kanadou v semifinále ZOH 1998 v Naganu.

Každopádně Sověty jste porazili k ohromné radosti celého národa a potom už jste se vezli na vítězné vlně až do konce šampionátu. Nejprve vítězství 11:2 nad USA a poté neoficiální finále s Kanadou, které jsme díky hattricku Jiřího Šejby (jehož příběh v této knize taktéž naleznete) vyhráli 5:3. Prý Vám přišel do kabiny gratulovat i trenér Sborné Viktor Tichonov. Vzpomínáte si na to?

Já vím, že tam byli tehdejší představitelé našeho státního aparátu a ČSTV a mezi jinými i Tichonov, který měl především radost z toho, že titul nezískala Kanada. To by patrně doma v Moskvě jen těžko vysvětloval.

Pane Králíku, byl jste nejenom vynikajícím brankářem, ale také uznávaným hokejovým expertem. Zajímá mě proto i Váš pohled na současný hokej. Zdá se, že pokud něco v českém ho-

keji funguje opravdu výborně, je to česká brankářská škola. Důkazem jsou naši gólmáni, kteří pravidelně chytají v NHL.

Víte, já si myslím, že neexistuje nic takového jako česká nebo československá brankářská škola. To je dle mého soudu nonsens. Naše gólmany vždycky formovali samotní hráči – svou chytrostí, a především svým způsobem zakončení.

Vzpomínám si, jak jsme s Duklou Jihlava přijeli do Košic na zápas s místními VSŽ, za které tehdy válel Igor Liba, a novináři se mě ptali: „Pane Králíku, co nám povíte o Igoru Libovi?“ A já jsem jim s úsměvem odpověděl: „Promiňte, ale já nevím, kdo to je, zatím mi ještě nedal gól...“

O legendárním americkém brankáři Patricku Royovi se říkalo, že měl v hlavě přesnou galerii zakončení desítek hráčů, takže pokaždé okamžitě vyhodnotil situaci a střelce prizmatem všech svých dosavadních zkušeností. Podobně se připravoval i Dominik Hašek. Jak jste to měl Vy?

To, co jste naznačil, má dle mého názoru každý brankář, ale chce to dlouhá léta zkušeností. A samozřejmě, že někdo ty informace ukládá pečlivěji a umí s nimi zacházet, zatímco jiný dává spíše na svůj instinkt, a ať už má proti sobě kohokoliv, nijak speciálně to neřeší.

Vzpomínka velmi osobní... a stále živá

Vždy je něco první, něco, co se vám zachytí či doslova zahryzne do paměti, a Vy si pak říkáte – ano, tehdy, přesně tehdy to všechno začalo.

U mě to byl právě duben 1985, čas, kdy jsem zcela a definitivně propadl báječné hře zvané lední hokej. Můj táta Aleš Procházka se jí jako reportér Československého rozhlasu věnoval už hezkých pár let, byl ve svém oboru nejlepší a jezdil po celém světě. Ale tohle pro něj bylo vlastně také přinejmenším nevšední, i když už reportoval z MS 1978. Komentovat světový šampionát v domácím prostředí, to je zkrátka a dobře zážitek, který nelze ničím vyvážit.

V holešovické Sportovní hale, v níž se šampionát uskutečnil, byly rozhlasové a televizní kabiny umístěny na prostorově ideálním místě, kde jste měli dokonalý přehled o dění na hřišti. Snad jen ve vypjatých situacích, kdy lidé sedící těsně pod kabinou vstali, aby ještě pregnantněji vyjádřili už tak značnou míru svých emocí, jsme s otcem zoufale hledali nějaký ten průhled či průzor mezi jejich hlavami, který by i nám umožnil zvědět cosi o dění na ledě, které způsobilo ten enormní zájem diváků před námi. Možná se Vám to jeví jako pouhá banální záležitost, nicméně když se něco takového (a k tomu docházelo relativně často) přihodilo v průběhu živého rozhlasového vysílání, připomínal táta se sluchátky na hlavě svými zvědavými a tak trochu atypickými pohyby ptáka emu. Obvykle lakonicky poznamenal, že na ledě

se něco děje, ale co, to vědí bohužel jen diváci stojící před námi. Jenomže s tím dlouho nevystačíte, takže často došlo i na čtení sestav obou týmů, neboť opakování je matka moudrosti, shrnutí dosavadního průběhu zápasu také neuškodilo, a ve chvíli, kdy se diváci vybouřili, mohli se posluchači konečně dozvědět, kdo a za co obdržel nebo neobdržel dvouminutový trest nebo který z týmů skóroval.

Tento problém občas nastal při běžných ligových zápasech, ale v průběhu MS, zvláště při utkáních československého týmu, jsem ho s tátou zažívali v kabině nejméně desetkrát za zápas. Pokud to trvalo déle a lidé se neměli k tomu, aby se znovu vrátili do polohy sedací, nastával na chodbě čilý ruch. (Na této chodbě se nacházely vstupy do kabin Československé televize a Československého rozhlasu, přičemž každá instituce měla svého technika, televize dokonce dva, celkem bylo tedy obsazeno pět kabin.) Reportéři nesměli opustit svá místa, ale byli ve spojení s techniky, kteří buď měli před sebou méně hlav, nebo se vydali rychle zjistit, co se děje, a protože nemohli pochopitelně do živého programu promluvit, nosili do rozhlasové a televizní kabiny alespoň papírky. Někdy to byla vcelku švanda, říkali jsme tomu pracovně „toaletní metoda“, byť papír se vzkazy byl zcela standardní konzistence. Ne vždy se ale jednalo o data k zápasu, několikrát se posluchači či diváci museli podívat nad až neúměrně radostným a rozesmátým projevem rozhlasového či televizního komentátora, jemuž – nic netušícímu – těsně před živým vstupem vstrčil někdo do ruky papír kupříkladu s povedeným politickým vtípem.

Vzpomínám si na jednu opravdu povedenou taškařici, kdy jsem si nebyl jist svým životem. V kabině společně s námi byl tehdy ještě dědeček (tátův táta). A když se tak spolu bavili a na ledě

Celou knihu a mnoho dalších najdete na

www.nakladatelstvicas.cz

O autorovi

Tomáš Procházka (1976) studoval na Akademickém gymnáziu v Praze, poté žurnalistiku na FSV UK (1994-1997) a ještě později obor Mediální a komunikační studia na UHK (2006-2008).

Žurnalistice zůstává věrný po celý život. Pracoval jako redaktor, moderátor a komentátor

v Českém rozhlasu a jako moderátor v České televizi. V současnosti publikuje jako komentátor především v deníku MF Dnes. Mnoho let se věnuje také konferování či dabingu.

V juniorských letech hrál vrcholově hokej, po nuceném konci z důvodu zranění zůstává sport jeho celoživotním koníčkem v rovině publicistické (těmi dalšími jsou historie či kinematografie). Publikace *Nagano 1998 – Turnaj století očima vítězů* (2021) a *Praha 1985 – Zlato z domácího šampionátu* (2024) jsou jeho prvními knižními počiny. Oba vyšly v Nakladatelství ČAS.

Obsah

Zlato z Prahy 1985.....	5
Příběh první: Jiří Králík – Jistota v bráně.....	10
Vzpomínka velmi osobní... a stále živá	20
Příběh druhý: Antonín Stavjaňa – Gentleman na bruslích	23
Příběh třetí: Pavel Richter – Reprezentační matador	29
Příběh čtvrtý: Jiří Šejba – Zpověď hokejového rebela	43
Příběh pátý: Dárius Rusnák – Slovo kapitána.....	56
Příběh poslední: Zlaté časy rádia aneb Jak šel čas s hokejovými šampionáty v Československu a Česku očima legendárního hokejového reportéra Aleše Procházky	62
Statistiky	69
Herní systém	69
Výsledky a tabulky	70
Základní část.....	70
Finálová skupina	84
O 5. - 8. místo	89
Mistrovství Evropy	92
Statistiky	93
Nejlepší hráči podle direktoriátu IIHF.....	93
All Stars	93
Kanadské bodování.....	94
Soupiska Československa.....	95
Rozhodčí.....	99
O autorovi.....	100

Ze sportovních publikací Nakladatelství ČAS vybíráme:

Tomáš Procházka

NAGANO 1998

(aneb Turnaj století očima vítězů)

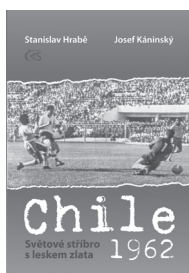
Lední hokej prožíval na olympiádě v Naganu 1998 svůj Turnaj století.

Čeští hokejisté si na něm splnili sen a vstoupili do historie.

A drtivá většina národa nikdy nezapomene na chvíle štěstí a hrdosti na rodnou zemi.

Je to nádherný příběh sportovního umění, štěstí, kterému šli naši hráči naproti, a sebevědomí spojeného s pokorou.

S odstupem třiačtyřiceti let, ale jako by se odehrál včera, ho vyprávějí hráči, kteří se na tomto mimořádném triumfu podíleli: brankář Dominik Hašek, obránce Jiří Šlégr a útočník Martin Procházka. Doplnují je oba žijící členové trenérského triumvirátu Slavomír Lener a Vladimír Martinec – a všech pět vzpomíná také na Ivana Hlinku. A nakonec jsou tu rozhovory s dalšími dvěma hokejovými legendami: hráčskou představuje útočník Jiří Holík, který byl od olympijského zlata jen krůček, rozhlasovou Aleš Procházka, jehož hlas znají z vysílání Československého a Českého rozhlasu všichni, kteří v uplynulých desetiletích propadli kouzlu tohoto nádherného sportu.

Stanislav Hrabě a Josef Kánínský

CHILE 1962

– SVĚTOVÉ STŘÍBRO S LESKEM ZLATA

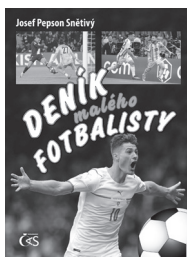
Fotbalové mistrovství světa 1962, ze kterého parta kolem Josefa Masopusta přivezla stříbro (a sahala po zlatě), patří k největším úspěchům našeho sportu. A kdo jindy by měl tento legendární příběh vyprávět než ti, kteří se takto zapsali do historie?

Zkušený novináři a publicisté Stanislav Hrabě a Josef Kánínský proto přicházejí s autentickým svědectvím dosud žijících hráčů (Václav Mašek, Josef Jelínek, Jan Lála, Jozef Štibrányi, Adolf Scherer). A přinášejí i mnoho dalších zajímavostí a postřehů

o týmu, který, jak trefně napsali, „rozkvetl na vinici“; tím odkazují k městu Viña del Mar, kde se hrála základní skupina. „Naši“ v ní suverénně kráčeli za nečekaným postupem a ani ve čtvrtfinále a semifinále nenašli přemožitele. V posledním zápase jim pak chyběl jen kousíček štěstí, aby nad hlavu zvedli trofej nejcennější. Ovšem vezmeme-li v úvahu prognózy a podmínky, v nichž působili, má toto stříbro skutečně lesk zlata.

V publikaci, která navazuje na úspěšný titul Bělehrad 1976 – Evropské zlato za všechny miliony, dále nechybí kompletní a zasvěcené informace o kvalifikaci, přípravě a samotném turnaji, medailony hráčů, unikátní fotografie, rozhovor s Petrem Koubou, jehož otec Pavel byl členem týmu. . . a do doby nedávno minulé nás přenese reportáž o návratu „Chilanů“ do země jejich nezapomenutelného počínu po 50 letech.

Ze sportovních publikací Nakladatelství ČAS vybíráme:

Josef Pepson Snětívý **DENÍK MALÉHO FOTBALISTY** (5. vydání)

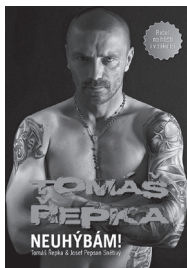
Deník malého fotbalisty je publikací, která na našem trhu dlouho chyběla, ačkoli tréninková základna našeho fotbalu je v případě předškolních a školních dětí velmi početná. Až donedávna však rodiče malých fotbalistů neměli možnost snadno, přehledně a stylově uspořádat své zápisy, dojmy a vzpomínky včetně obrazové dokumentace. Nyní už mohou zaznamenat vše, co se týká oblíbeného sportu jejich dětí, a získat tak krásnou a reprezentativní památku na jejich rané fotbalové krůčky.

Po úspěchu prvního, druhého, třetího i čtvrtého vydání – všechna jsou vyprodaná – k Vám nyní přichází páté, které se skládá ze dvou částí.

První je rozdělená do jednotlivých rubrik: jsou zde informace o malém fotbalistovi, jeho příbuzných a přátelích, kteří mu fandí, trenérech i spoluhráčích, o klubu, za nějž hraje, o jeho oblíbených fotbalistech, prvních fotbalových zážitcích, trénincích, zápasech a turnajích, dále údaje o tom, jak roste, o důležitých zápasech, turnajích či mistrovské soutěži v průběhu celého roku, o jiných oblíbených sportech, školních i mimoškolních sportovních aktivitách a mnohé další. Svě místo tu mají také vzkazy od rodiny a přátel. Tato část nabízí spoustu prostoru pro fotografie.

Druhá je kalendářem na jeden fotbalový rok. K jednotlivým dnům si zaznamenáte zápasy, turnaje, soustředění, návštěvy fotbalových utkání, tréninkové závazky a jejich plnění... stejně jako cokoli dalšího, co Váš malý fotbalista potká na své cestě fotbalovým rokem.

Idea vydat tento deník vzešla přímo od rodičů, jejichž děti hrají fotbal. Jeho zpracování se ujal spisovatel, hudebník a cestovatel Josef Pepson Snětívý, sám otec dvou fotbalistů.

Tomáš Řepka & Josef Pepson Snětívý **TOMÁŠ ŘEPKA: NEUHÝBÁM!** (aneb Rebel na hřišti i v zákulisí)

„Už před časem jsem řekl, že se můžete těšit na pokračování mé první knihy Rebel, který bude ještě odvážnější. A sliby se maj plnit.

Za ty tři roky se v mém fotbalovém i osobním životě změnila spousta věcí. Jak asi víte, říkám, co si myslím – a teď už nemám ani důvod cokoli zamlčovat. Proto se na stránkách této knížky dočtete pravdu o tom, jaké byl můj konec na Spartě, co jsem prožíval v Budějkách, proč jsem tak rychle zmizel z Mostu... Těšit se můžete

i na otevřený vyprávění o změnách, se kterými jsem se musel vyrovnat ve svém soukromí.

Nikoho z lidí, který jsem na své cestě potkal, nešetřím – oni mě taky nešetřili.

Před žádným tématem neuhýbám.

A ničeho nelituju.

Takže si uvařte silný kafe a račte vstoupit.

Váš Tomáš Řepka“

Tomáš Procházka

PRAHA 1985

Zlato z domácího šampionátu

Vydalo Nakladatelství ČAS, Řitka 2024

Odpovědný redaktor: Josef Pepson Snětivý

Fotografie na obálce: ČTK

Fotografie ve fotopříloze: ČTK; archiv Aleše Procházky,
Tomáše Procházky, Pavla Richtra, Antonína Stavjani
a Jiřího Šejby

Návrh obálky a sazba: Alena Šulcová

Digitální formáty: www.drusala.cz

ISBN 978-80-7475-461-6 (ePUB)

ISBN 978-80-7475-462-3 (Mobi)

ISBN 978-80-7475-463-0 (pdf)

Knihy Nakladatelství ČAS si můžete výhodně objednat
na stránkách www.nakladatelstvicas.cz, e-mailové adrese
info@nakladatelstvicas.cz či poštou na adrese
Nakladatelství ČAS s.r.o., Slepá 246, 252 03 Řitka.

